

30 Νοεμβρίου, 1989

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΚΚΟΥΡΗ,

Αιτητής,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 489/85)

Δημόσιοι υπάλληλοι — Προαγωγές — Προϊστάμενος τμήματος —
Συστάσεις — Είναι βασικό ανεξάρτητο στοιχείο κρίσης — Δεν μπορεί
να παραγνωρισθεί εκτός εάν δοθεί ειδική προς τούτο αιτιολογία.

5 Δημόσιοι υπάλληλοι — Εμπιστευτικές εκθέσεις — Καταρτισμός —
Παράλειψη υπογραφής εκθέσεως από αξιολογούντα λειτουργό —
Αποτελεί ουσιώδη παράβαση των Κανονισμών — Η έκθεση δεν είναι
καν εμπιστευτική έκθεση — Εφόσον η εν λόγω "εμπιστευτική έκθεση"
επηρέασε την τελική απόφαση, η τελευταία ακυρώνεται.

10 Δημόσιοι υπάλληλοι — Προαγωγές — Εμπιστευτική έκθεση — Ακυρότητά
της — Παράλειψη επιτροπής να ερευνήσει το θέμα — Οδήγησε σε λαν-
θασμένη εκτίμηση της αξίας των υποψηφίων και σε πλάνη περί τα πράγ-
ματα.

15 Δημόσιοι υπάλληλοι — Προαγωγές — Προσόντα — Προσόντα σχετιζόμε-
να με την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης — Λαμβάνονται υπόψη
στην επιλογή του καλύτερου υποψηφίου.

20 Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου — Ακύρωση προαγωγής δημοσίου
υπαλλήλου — Αλλαγή στη σύνθεση διορίζοντος οργάνου —
Επανεξέταση — Δεν μπορεί να λάβει υπόψη εντύπωση από συνεντεύ-

ξεις ενώπιον του οργάνου με την προηγουμένη σύνθεση — Ούτε και υποχρεούται να καλέσει τους αιτούντες σε νέες συνεντεύξεις.

Οι λόγοι, για τους οποίους ακυρώθηκε η προσβαλλομένη με την παρούσα Αίτηση Ακυρώσεως προαγωγή, προκύπτουν σαφώς από τις πιο πάνω περιληπτικές σημειώσεις. Συγκεκριμένα το Ανώτατο Δικαστήριο βρήκε ότι η Ε.Δ.Υ. παρεγνώρισε, χωρίς αιτιολογία, τη σύσταση του προϋσταμένου, ότι έλαβε υπόψη κατά τρόπο που επηρέασε την κρίση της για την αξία των υποψηφίων, εμπιστευτική έκθεση, που δεν είχε υπογραφή από αξιολογούντα λειτουργό και ότι εν πάση περιπτώσει ο αιτών ήταν καταφανώς υπέροχος του ενδιαφερομένου προσώπου.

Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται χωρίς διαταγή για έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

- Zafirides v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 140, 20
- Safirides v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 763,
- Republic v. Safirides* (1985) 3 C.L.R. 163,
- Theodossiou v. Republic* 2 R.S.C.C. 44, 25
- Republic v. Haris* (1985) 3 C.L.R. 106,
- Haris v. Republic* (1989) 3 C.L.R. 147, 30
- Sekkides v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 2136,
- Andreou v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 379,
- Michaeloudis v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 963, 35
- Michaelides and Another v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 2170,
- Dometakis v. Republic* (1988) 3 C.L.R. 1673, 40
- Δημοκρατία ν. Παπαμιχαήλ (1989) 3 Α.Α.Δ. 823,

Ζαπίτης και Άλλος ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1098,

Ιωνά και Άλλος ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 1775,

5 *Χριστοφή ν. Δημοκρατίας (1989) 3 Α.Α.Δ. 2245.*

Προσφυγή.

10 Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας με την οποία προήγαγε το ενδιαφερόμενο μέρος στη θέση Εργασιοθεραπευτή (Ψυχιατρικός Κλάδος) στο Τμήμα Ψυχιατρικών Υπηρεσιών αναδρομικά από 1η Δεκεμβρίου, 1977 αντί του αιτητή.

15 *Ε. Ευσταθίου, για τον Αιτητή.*

Π. Χ" Δημητρίου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Β', για τους Καθ' ων η αίτηση.

20 *Μ. Χριστοφίδης, για το Ενδιαφερόμενο μέρος.*

25 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο αιτητής με την παρούσα προσφυγή ζητά την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (η "Επιτροπή"), με την οποία προήγαγε το Γιάννη Σαφειρίδη (ενδιαφερόμενο μέρος) στη μόνιμη (Τακτ. Προϋπ.) θέση Εργασιοθεραπευτού (Ψυχιατρικός Κλάδος) στο Τμήμα Ψυχιατρικών Υπηρεσιών, αναδρομικά από 1η Δεκεμβρίου, 1977.

30 Η θέση είναι πρώτου διορισμού και προαγωγής. Υπήρχαν δύο κενές θέσεις, οι οποίες δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

35 Το ιστορικό της πλήρωσης της θέσης είναι μακρόχρονο και απασχόλησε το Δικαστήριο σε τρεις προσφυγές και μια αναθεωρητική έφεση.

40 Το χρονικό ορόσημο είναι η 22α Σεπτεμβρίου, 1977, ημέρα της λήψης της πρώτης απόφασης για την πλήρωση των δύο κενών θέσεων.

Μετά τη δημοσίευση της θέσης υποβλήθηκαν οκτώ αιτήσεις.

Στις 22 Σεπτεμβρίου, 1977, η Επιτροπή, στην παρουσία του Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και του Διευθυντή Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων, δέχτηκε τους υποψήφιους σε συνέντευξη. Οι δυο Διευθυντές ομόφωνα δήλωσαν ότι οι υπηρεσίες των υποψηφίων Αντιγόνης Π. Πετρίδου και Κωνσταντίνου Κουκκουρή - ο αιτητής στην παρούσα προσφυγή - ήταν πολύ ικανοποιητικές και τους θεωρούσαν πολύ κατάλληλους για τη θέση του Εργασιοθεραπευτή. Η Επιτροπή αποφάσισε την προαγωγή των δύο πιο πάνω.

5

Στις διαδικασίες που ακολούθησαν δεν αναφέρεται η Αντιγόνη Π. Πετρίδου, γιατί, όπως φαίνεται, η νομιμότητα της προαγωγής της δεν προσβλήθηκε από κανένα υποψήφιο.

10

Η προαγωγή του αιτητή προσβλήθηκε από το ενδιαφερόμενο μέρος με την προσφυγή Αρ. 73/78 και ακυρώθηκε από το Δικαστήριο για έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας, η οποία υπό τας περιστάσεις δεν μπορούσε να εξακριβωθεί από τους φακέλους - (*Zafirides v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 140). Στο σκεπτικό της Απόφασης το Δικαστήριο είπε ότι δεν ήταν καθαρό εάν η γνώμη των δύο Διευθυντών για τους δύο υποψηφίους - τον αιτητή και την Πετρίδου - ήταν συστάσεις για προαγωγή, γιατί η περιγραφή υποψήφιου ως κατάλληλου για μια θέση από μόνη της δεν ισοδυναμεί με σύσταση διορισμού ή προαγωγής κατά προτίμηση από τους άλλους υποψηφίους.

15

20

25

Η Επιτροπή μετά την ακυρωτική Απόφαση του Δικαστηρίου, η οποία ακυρώνει *ex tunc* την προσβαλλόμενη πράξη από το χρόνο της έκδοσής της και έναντι όλων (*erga omnes*), δηλαδή και έναντι εκείνων που δεν ήταν μέλη στην ακυρωτική δίκη, προχώρησε στην επανεξέταση του θέματος της πλήρωσης της θέσης, με βάση το πραγματικό και νομικό καθεστώς που ίσχυε στις 22 Σεπτεμβρίου, 1977. Κλήθηκαν οι Διευθυντές και το πρακτικό της 12ης Αυγούστου 1980 αναφέρεται:-

30

35

“Ο Διευθυντής του Τμήματος εξήγησεν ότι κατά τον ουσιαστικό χρόνο, ήτοι κατά την συνεδρίασιν της προηγούμενης Επιτροπής ημερ. 22.9.77, κατά την οποίαν διετύπωσε τας απόψεις του όσον αφορά την πλήρωσιν της κενής θέσεως, έλαβεν υπ’ όψιν το σύνολον των στοιχείων, τα οποία ήσαν ενώπιον αυτού, συμπεριλαμβανομένης και της αρχαι-

40

ότιτος των υποψηφίων, καθώς επίσης και της αποδόσεως ενός εκάστου τούτων εις τας συνεντεύξεις των μετά της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας.

5 Ο Διευθυντής Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων Αθαλλάσσης ανέφερεν ότι έκρινε βάσει της αποδόσεως και επιδόσεως εις την εργασίαν των την καν Αντιγόνην Π. Πετρίδου και τον κ. Κωνσταντίνον Κουγκουρήν ως τους καλύτερους μεταξύ των υποψηφίων και ότι η κρίσις αὐτή ενισχύθη κατά κάποιον τρόπον διά της αποδόσεως τούτων εις τας συνεντεύξεις των μετά της Επιτροπής. Η περί αυτών κρίσις και σύστασις ως των καλύτερων διά προαγωγήν κατά τον ουσιαώδη χρόνον εγένετο, αφού ελήφθησαν υπ' όψιν και εξυγίσθησαν ομού όλα τα στοιχεία συμπεριλαμβανομένης και της αρχαιότητος ...

20 Τόσον ο κ. Μαρκίδης όσον και ο κ. Μάτσας διηκρίνησαν ότι κατά την συνεδρίασιν της 22.9.77 δεν περιωρίσθησαν απλώς να διατυπώσουν την άποψιν ότι οι δύο επιλεγέντες ήσαν πολύ κατάλληλοι, αλλά εδήλωσαν ενώπιον της προηγουμένης Επιτροπής, και επαναλαμβάνουν και σήμερα, ότι ούτοι ήσαν εν τω συνόλω συγκριτικώς υπέρτεροι όλων των άλλων και ότι συνέστησαν, και επαναβεβαιώνουν και σήμερα την σύστασιν διά προαγωγήν των εν λόγω υποψηφίων εις την θέσιν Εργασιοθεραπευτού (Ψυχ. Κλ.).”

30 Μετά την αποχώρησιν των δύο Διευθυντών η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη της τις εξηγήσεις και διευκρινίσεις των Διευθυντών και αφού αξιολόγησε τους υποψήφιους με βάση όλα τα ενώπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης και της αρχαιότητας του ενδιαφερομένου μέρους, κατάληξε στο συμπέρασμα ότι στο σύνολο των καθιερωμένων κριτηρίων (αξία, προσόντα, πείρα και αρχαιότητα) ο καταλληλότερος για προαγωγή στην κενή μόνιμη θέση είναι ο Κωνσταντίνος Κουγκουρής. Αποφάσισε την προαγωγή του αναδρομικά από 1η Δεκεμβρίου, 1977.

40 Η απόφαση αυτή προσβλήθηκε με νέα προσφυγή, Αρ. 445/80.

Ο τότε Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου ακύρωσε την απόφαση προαγωγής - (Βλ. *Safirides v. Republic* (1983) 3

C.L.R. 763) - για το μοναδικό λόγο ότι η Επιτροπή, της οποίας η σύνθεση είχε αλλάξει εν τω μεταξύ, έλαβε υπόψη της την απόδοση του αιτητή και του ενδιαφερόμενου μέρους στις συνεντεύξεις στις 22 Σεπτεμβρίου, 1977, ως στοιχείο για την επιλογή του αιτητή, πράγμα το οποίο δεν ήταν επιτρεπτό στην άσκηση της διακριτικής της εξουσίας. Η εκτίμηση της απόδοσης υποψήφιου στη συνέντευξη από συλλογικό όργανο, όπως στην περίπτωση αυτή από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, είναι υποκειμενική κρίση συνδεδεμένη με τα πρόσωπα που απαρτίζουν το συλλογικό όργανο στο δοσμένο χρόνο.

Η ακυρωτική Απόφαση προσβλήθηκε με την Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 322. Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου επικύρωσε την πρωτόδικη Απόφαση - (*Republic v. Safirides* (1985) 3 C.L.R. 163).

Μετά από την πιο πάνω εξέλιξη η Επιτροπή, ύστερα από νομική συμβουλή, αποφάσισε να επανεξετάσει την υπόθεση με βάση το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε στις 22 Σεπτεμβρίου, 1977, χωρίς να λάβει υπόψη την απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις που έγιναν τότε από την Επιτροπή με την παλαιά της σύνθεση και να μη καλέσει τους υποψηφίους σε νέες συνεντεύξεις. Ύστερα από γνωμοδότηση του γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα αποφάσισε να μη λάβει επίσης υπόψη τις κρίσεις των Διευθυντών αναφορικά με την απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις. Στις 27 Μαρτίου, 1985, πήρε την προσβαλλόμενη απόφαση προαγωγής του ενδιαφερόμενου μέρους αναδρομικά από 1η Δεκεμβρίου, 1977.

Ο πρώτος λόγος που προβάλλεται για την ακύρωση είναι η παράβαση του εδαφίου 3 του Άρθρου 44 του περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμου του 1967 (Αρ. 33/67), που προβλέπει ότι:-

“3. Κατά την προαγωγή η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπ’ όψιν ... και τας επί τούτω συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος εν τω οποίω η κενή θέσις.”

Τόσο ο Διευθυντής του Τμήματος Ψυχιατρικών Ιδρυμάτων, όσον και ο Διευθυντής του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών έκαμαν στις 22 Σεπτεμβρίου, 1977 συστάσεις, οι οποίες στις 12 Αυγούστου, 1980, επαναλήφθηκαν με διευκρινίσεις ότι επρό-

κειτο για συστάσεις. Οι συστάσεις ήταν καθαρές. Η κ. Πετρίδου και ο αιτητής συστήνονταν ως οι καταλληλότεροι για προαγωγή στις κενές θέσεις, για τους λόγους που ανέφεραν.

5 Στα δυο πρακτικά της Επιτροπής - 22 Σεπτεμβρίου, 1977, και 12 Αυγούστου, 1980 - υπάρχει καθαρή διάκριση μεταξύ της εκτίμησης της απόδοσης των υποψηφίων στις συνεντεύξεις και των συστάσεων με το νόημα του εδαφίου 3 του Άρθρου 44 του

10

Οι συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος είναι βασικό ανεξάρτητο στοιχείο κρίσης. Η βαρύτητά του αναγνωρίστηκε από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο στην υπόθεση *Michael Theodossiou and The Republic (Public Service Commission)* 2 R.S.C.C. 44, σελ. 48. Η Επιτροπή έχει υποχρέωση να ακολουθήσει τη σύσταση του Διευθυντή ή να δώσει ειδική αιτιολογία για τη μη υιοθέτησή της - (βλ. μεταξύ άλλων, *Theodossiou* (ανωτέρω), *Republic v. Haris* (1985) 3 C.L.R. 106, 112, *Georghios Haris v. The Republic of Cyprus, through the Public Service Commission* (1989) 3 C.L.R. 147.

20

Η Επιτροπή παραγνώρισε τελείως τις συστάσεις του Προϊσταμένου του Τμήματος. Στο πρακτικό της 27ης Μαρτίου, 1985, καμιά αναφορά δε γίνεται στις συστάσεις.

25

Ο δικηγόρος της Επιτροπής υπόβαλε ότι από το απόσπασμα των πρακτικών της 27ης Μαρτίου, 1985: "η Επιτροπή προχώρησε στη γενική αξιολόγηση και σύγκριση των υποψηφίων με βάση τα υπόλοιπα ενώπιόν της στοιχεία που ανάγονται στον ουσιώδη χρόνο" πρέπει να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή έλαβε υπόψη της και τις συστάσεις.

30

Το Δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί την εισήγηση αυτή, γιατί σε κανένα μέρος του σκεπτικού της απόφασης δεν αναφέρονται οι συστάσεις, ούτε αναφέρεται οποιοσδήποτε λόγος για την παραγνώρισή τους.

35

Ο δικηγόρος του αιτητή υπόβαλε ότι η Επιτροπή διέπραξε το λάθος της ολοκληρωτικής παραγνώρισης των συστάσεων από παρερμηνεία της Απόφασης της Ολομέλειας, αναφορικά με την απόδοση των υποψηφίων κατά τις συνεντεύξεις.

40

Εύλογα μπορεί να πιθανολογηθεί ως αιτία της τέτοιας παραγνώρισης η παρερμηνεία της Απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αλλά αυτό δεν είναι αναγκαίο για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης.

5

Ο λόγος αυτός από μόνος του οδηγεί σε ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης/προαγωγής.

Πρόσθετα η Επιτροπή βάσισε την απόφασή της, μεταξύ άλλων στο ότι, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των εμπιστευτικών εκθέσεων των υποψηφίων, με ιδιαίτερη έμφαση στα τελευταία χρόνια πριν από τον ουσιώδη χρόνο, το ενδιαφερόμενο μέρος υπερέχει σε αξία.

10

Οι εμπιστευτικές εκθέσεις αναφέρονται στα χρόνια πριν το 1977. Για τον αιτητή σαν εμπιστευτική έκθεση για το έτος 1975 υπάρχει έντυπο συμπληρωμένο με γραφομηχανή στη δεύτερη σελίδα, χωρίς όμως καμιά υπογραφή από Αξιολογούντα Λειτουργό. Το έγγραφο αυτό, που αναφέρεται σε ένα από τα τελευταία χρόνια, είχε ουσιώδη επιρροή στη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Η μη υπογραφή του από οποιοδήποτε πρόσωπο ως Αξιολογούντα Λειτουργού, είναι ουσιώδης παράβαση των σχετικών Κανονισμών. Δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως εμπιστευτική έκθεση με την έννοια των Γενικών Διατάξεων που ίσχυαν την περίοδο εκείνη. Η χρήση του πιο πάνω εγγράφου σαν εμπιστευτικής έκθεσης, που επηρέασε ουσιαστικά στην άσκηση της διακριτικής εξουσίας της Επιτροπής για τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης, είναι πρόσθετος λόγος ακύρωσης - (βλ. μεταξύ άλλων, *Andreas Sekkides v. The Republic of Cyprus, through the Public Service Commission* (1988) 3 C.L.R. 2136. Η Επιτροπή καμιά έρευνα δε φαίνεται να έκαμε αναφορικά με το πιο πάνω έντυπο.

15

20

25

30

Ο αιτητής υπερέχει του ενδιαφερόμενου μέρους σε αξία, με βάση τις εμπιστευτικές εκθέσεις, για όλα τα προηγούμενα χρόνια, εκτός του 1976. Για το 1975, για το λόγο που αναφέρεται πιο πάνω, δεν μπορεί να γίνει καμιά σύγκριση. Η παράλειψη της Επιτροπής να προβεί σε έρευνα, αναφορικά με το έντυπο που θεωρήθηκε σαν εμπιστευτική έκθεση για τον αιτητή για το 1975, οδήγησε σε λανθασμένη εκτίμηση της αξίας των υποψηφίων και σε πλάνη περί τα πράγματα.

35

40

Ο αιτητής έχει καταφανή υπεροχή στα προσόντα, όπως φαίνεται από τον πίνακα που επισυνάφθηκε στην ένσταση.

5 Προσόντα που έχουν σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων της θέσης λαμβάνονται υπόψη στην εκτίμηση των υποψηφίων για την επιλογή του καταλληλότερου για την πλήρωση θέσης στη Δημόσια Υπηρεσία - (βλ. *Andreou v. Republic* (1979) 3 C.L.R. 379, *Michaeloudis v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 963, *Michael Michaelides and Another v. The Republic of Cyprus* (1987) 3
10 C.L.R. 2170, *Nicos Dometakis v. The Republic of Cyprus* (1988) 3 C.L.R. 1673, *Κυπριακή Δημοκρατία, μέσω Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας ν. Πέτρου Παπαμιχαήλ* (1989) 3 Α.Α.Δ. 823, *Μίσης Ζαπίτης και Άλλος ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 1098, *Ιωάννης Κ. Ιωνά και Άλλος ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ.1775, *Δρ. Χρυσόστομος Χριστοφή ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1989) 3 Α.Α.Δ. 2245).

20 Ο ισχυρισμός του δικηγόρου του αιτητή ότι η Επιτροπή όφειλε να καλέσει τους αιτητές σε νέες συνεντεύξεις δεν ευσταθεί.

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή επιτυγχάνει. Η προσβαλλόμενη προαγωγή ακυρώνεται.

25 Καμιά διαταγή για έξοδα.

*Η προσφυγή επιτυγχάνει.
Καμιά διαταγή για έξοδα.*